

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

ДІНТАНУ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТТАНУ КАФЕДРАСЫ

«Діни мәтіндерді түсіну және талдау» пәні бойынша емтихан бағдарламасы

Мамандық: «7М02203 - Дінтану», қазақ бөлімі 1 курс

Кредит саны - 5

Алматы 2024

2023-2024 оқу жылының көктемгі семестрі кезіндегі қорытынды бақылау формаларының сипаттамасы (емтихан)

Жазбаша емтихан: дәстүрлі – сұрақтарға жауап

Емтихан формасы: жазбаша - офлайн

- Сұрақтар тізімі универ жүйесінде алдын ала жүктеледі. Жазбаша емтиханды тапсыру кезінде емтихан билеті автоматты түрде құрастырылады.
- Емтиханда кезекші оқытушылар жұмыс жасайды.

Емтихан ұзақтығы 2 сағат

МАҢЫЗДЫ !!! Әр магистрант алдын ала «Универ» жүйесінен емтихан кестесін біліп алуы керек. Емтихан басталмас 10-15 минут бұрын магистрант емтихан өтетін аудиторияда отыру тиіс.

- емтихан кезекшлерінің бірі емтихан кезінде әрбір нақты емтихан тапсырушыға бір билетті және жазу парақтарын ұсынады.
- билетте жазылған сұрақтарға толық жауап жазылуы керек;
- магистранттан көрсетілген материалды меңгерудің жоғары деңгейін және нақты тапсырмаларды орындау мен білімді қолдану қабілетін көрсету талап етіледі;
- қосымша ақпарат көздерін пайдалануға тыйым салынады;
- басқа емтихан тапсырушылармен сөлесуге рұқсат берілмейді.

Емтиханға дайындалуға арналған шамалас тақырыптар:

- «Діни дерек» ұғымы, деректердің түрлері мен типтері.
- Діни деректерді синтездеу және анализдеу әдістері
- Авестаның мазмұнын және діни дерек ретіндегі маңызы
- Упанишадтың діни-философиялық мазмұны мен мәні
- «Мысырлық өлілер кітабының» діни –философиялық мазмұны
- Ведалардың тарихы, құрамы діни - философиялық мазмұны
- Бхагавад-Гитадағы Абсолюттің үш қуаты, карма, сансара, гуна ұғымдары
- Конфуцишылдықтың негізгі канондары
- Даосизмнің философиялық және діни әдебиеттерінің жиынтығы
- Тораның пайда болуы, қолжазбалары туралы ежелгі еврейлік куәліктер
- Буддизмнің негізгі қасиетті кітаптары
- Діни дерек ретіндегі Виная-Питаканың (ордендер жарғысы) мәні
- Палилық Трипитаканың тараулары, мазмұндық ерекшеліктері мен философиялық тұжыры

- Абхитхамма-Питакадағы адамның психикасының ерекшеліктері туралы
- Дхаммапада мәтіндеріндегі карма, сансара, гуна ұғымдары
- «Бардо-Тхедоль» танатологиясы
- Үнділік діни мәтіндерде кездесетін ортақ діни категориялар
- Інжілді мәтіндік зерттеудің негізгі кезеңдері мен міндеттері
- Інжілдік танатология мен эсхатологияның философиялық мазмұны
- Көне өсиетті жинақтау және оны қалпына келтіру.
- Көне Өсиетке байланысты зерттеулердің хронологиясы
- Көне және Жаңа Өсиеттердегі Құдай мәселесі
- Адамның жаратылысы жайлы Інжілдегі жазбалар
- Өсиет, пайғамбарлық, миссиялық ұғымдары жөніндегі Інжіл жазбалары
- Жаңа Өсиет канондарының тарихи және діни аспектілері
- Жаңа Өсиеттік хамартология және онда айтылған адами тұлғалық және еркіндік көріністері
- Құран қасиетті мәтін: мазмұны мен мағынасы
- Құранның жинақталу тарихы, таралуы
- Осман редакциясынан шыққан Құранның бірінші жинағы
- Құранның мазмұныны, құрлымы, мәтіндер жүйесі
- Құрандағы антропологиялық мәселелер
- Сахаба мен табиғиндердің тафсир саласындағы түрлі көзқарастары
- Құран және оның аудармалары туралы мәселелер

Әдебиеттер тізімі

1. Дінтану оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Дінтану энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
3. Янин В. Л. Очерики комплексного источниковедения М., 2016
4. Құрманбаев Қ. Құран ілімдеріне кірспе. Алматы. 2014
5. Козаржевский А.Ч. Источниковедческие проблемы реннехристианской литературы. М., 2016
6. Всемирное писание. Сравнительная антология священных текстов. М., 2005
7. Резван Е.А. Коран и его толкования. Тексты, переводы, комментарии. СПб.: Петербург. Востоковедение, 2009.
8. Шифман И.Ш. Ветхий Завет и его мир. М., 1987;
9. Ф.И.Щербатской. Изб.труды по буддизму. М., 1988
10. Мень А. История религии: в поисках Пути, Истины и Жизни. М., 1992.
11. Библия (кез келген басылымы);
12. Құран (кез келген басылымы);
13. Упанишады. М., 1992

14. Джатаки. М., 1979
15. Дхаммапада Пер. В. Топорова. М., 1960
16. Лунь юй. Пер. П. Попова(любое из-е).
17. Буддские Сутты. Пер. Н. Герасимова. М., 1900
18. Авеста: таңдамалы гимндер. Душанбе, 1990;

Интернет-ресурстары: <https://read.kz/>

- <http://www.countries.ru>
- <http://www.gumer.info>
- <http://www.russianculture.ru/> <http://yspu.org>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=rXsZ5DRKMnI> Усул әт-тафсир пәніне арналған интернет дәрістер сайты
  - <http://shamela.ws/index.php/book/23599> Исламтану мамандығының электронды кітапханасы
  - <http://www.al-eman.com> Ислам зерттеулерінің электронды сайты

БАҒАЛАУ САЯСАТЫ

ВАК/MAG/DOC СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: ЖАЗБАША

№	Критерий/ балл	Дескрипторлар				
		Өте жақсы 90–100% (27-30 балл)	Жақсы 70–89% (21-26 балл)	Қанағаттанарлық 50–69% (15-20 балл)	Қанағаттанарлықсыз 25–49% (8-14)	0–24% (0-7)
1 сұрақ 30 балл	Курс теориясы мен тұжырымдамаларын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға сұрақтың жан-жақты түсіндірмесі, әрбір қорытынды мен мәлімдеме үшін егжей-тегжейлі дәлелі бар, логикалық түрде құрастырылған және әзірленген тақырыптардан мысалдармен расталған жауап үшін қойылады.	«Жақсы» деген баға сұрақтың толық, бірақ толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған аргументтерін қамтитын және материалды беру логикасы мен реттілігін бұзуға мүмкіндік беретін жауапқа қойылады. Жауапта стильдік қателер мен терминдерді дұрыс қолданбауы кедергі келтірмейді.	«Қанағаттанарлық» бағасы билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымаған, негізгі ойларды үстірт дәлелдейтін, баяндаудағы композициялық теңгерімсіздіктерге, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол берген жауапқа қойылады. Әзірленген жазбаларынан мысалдармен теориялық ойлары көрсетілмейді.	Қойылған сұрақтарды дұрыс қамтымау, қате дәлелдеу, фактілік және сөздік қателер, дұрыс емес қорытындыны болжау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу...; Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.
2 сұрақ 30 балл	Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу;	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, толық емес, курстың практикалық мәселелерін толық шешпей қойылған сұраққа дәлелді жауап беру; курс бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану;	Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімі үстірт қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау;	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және нәтиже жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу.
		<u>Дескрипторлар</u>				

3 сұрақ	Критерий/ балл	Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
40 балл	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	90–100% (36-40 балл)	70–89% (35-28 балл)	50–69% (27-20 балл)	25–49% (19-10 балл)	0–24% (0-9 балл)
		Ғылыми ұстанымды және қолданылған әдістеме мен технологияны дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәллік жоқ	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмайды

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа- 30 балл, үшінші сұраққа - 40 балл.

